

HEADLINES

RADIO SHOW

TACKLING FASCINATING MODERN
CONTROVERSIES FROM
A HALACHIC PERSPECTIVE

with
DOVID LICHTENSTEIN

War Trauma

Shiur# 451 | Jan 13th 2024

ותלד לו את אהרן ואת משה (ו—כ)

התורה מספרת כאן במתכוין כי משה ואהרן גולדו ככל בשר־ודם להורים רגילים, ובכל זאת נעשו לגדולי הנביאים והמנהיגים של עמנו. הודות לפעולותיהם ומעשיהם הם אשר בחרו לעצמם, ולא שירדו לעולם כמלאכי־מרום. מכאן עלינו ללמוד, כי כל אדם ואדם מסוגל על־ידי עבודתו ובחירתו להגיע למדרגות העליונות ביותר, ואפילו להיות בבחינת משה ואהרן...

(ספר המורה והתלמוד)

והעל את הצפרדעים (ח—א)

את המלה „והעל” מוצאים אנו עוד פעם אחת בתורה, אצל מותו של אהרן, שם נאמר: „קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אותם הר ההר”

(במדבר כ—כה) — כי כשם שכאן גילו הצפרדעים מסירות־נפש בעד מצוות־הבורא בלכתן אל מות בטוח, כך גם אהרן עלה אל הור ההר על־מנת למות ומסר את נפשו בעד מצוות הבורא.

(לקוטי שפת־אמת)

טעמי המנהגים

אין אוכלים סעודה ראשונה משל אצל כי כחות **הדין** טהה שולטים בביתו ובכל אשר לו והנו לריכס לכשפיעו מכמות **החסד** ואין מאכלו בריאה לו להיחזק בהה מלד כחות **הדין** וחוקה שהיו ריכס להכרוהו מבייע לדטת זה. מעבר יבק שפת אמת פ' כ"ח :

Rabbi Rimon

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ד הלכה א - ב

משה דברים מעכבין את התפלה אף על פי שהגיע זמנה, טהרת ידים, וכיסוי הערוה, וטהרת מקום תפלה, ודברים החופזים אותו, וכוונת הלב. טהרת ידים כיצד רוחץ ידיו במים עד הפרק ואחר כך יתפלל, היה מהלך בדרך והגיע זמן תפלה ולא היה לו מים אם היה בינו ובין המים ארבעה מילין שהם שמונת אלפים אמה הולך עד מקום המים ורוחץ ואחר כך יתפלל, היה בינו ובין המים יותר על כן מקנח ידיו בצרור או בעפר או בקורה ומתפלל.

באור הלכה סימן צב סעיף ה

ואם אין לו מים וכו'. ע' במ"ב סק"ו והוא נובע ממ"א וא"ר וש"א ולפי זה טעם המחבר הוא משום דבסתם ידים פוסק כשיטת התוס' דאפי' בשלא יעבור הזמן די בנקיון אם אין לו מים וזה ג"כ טעם המחבר בסימן רל"ג ס"ב עי"ש ובזה יוסר קושית הט"ז שם כ"כ הרבה אחרונים ומדברי הגר"א בביאורו משמע דבאין לו מים סומך המחבר על שיטת הר"ן דסתם ידים כשרים לתפלה ולפי זה אפילו נקיון לא צריך וזה ג"כ טעם המחבר ברל"ג ס"ב לענין תפלת המנחה עי"ש בביאורו ולא רציתי לכתובם כן משום דהרבה אחרונים מפרשים כהמ"א וא"ר ועכ"פ לכו"ע לדעת השו"ע בעשה צרכיו או נגע במקום המטונף אין די בנקיון אף במנחה ואפילו באין לו מים מזומנים כ"א צריך לחזור אחר מים וכדעת השו"ע בס"ד ושלא כדעת הדברי חמודות דמיקל גם בזה בנקיון וכ"כ המג"ג דראוי להחמיר בזה:

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ה

והמצוה החמישית היא שצונו לעבדו יתעלה וכבר נכפל צווי זה פעמים, אמר (משפטים כג כה) ועבדתם את י"י אלהיכם ואמר (ראה יג ה) ואותו תעבדו ואמר (ואתחנן ו יג) ואותו תעבוד ואמר (ס"פ עקב) ולעבדו. ואעפ"י שזה הצווי הוא גם כן מן הציוויים הכוללים כמו שביארנו בשרש הרביעי הנה יש בו יחוד שהוא צוה בתפילה. ולשון ספרי ולעבדו זו תפילה. ואמרו גם כן ולעבדו זה תלמוד. ובמשנתו של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי (פרש' יב עמ' רכח) אמרו מנין לעיקר תפילה בתוך המצות מהכא את י"י אלהיך תירא ואותו תעבוד. ואמרו (מדרש תנאים ממדרש הגדול פ' ראה) עבדהו בתורתו עבדהו במקדשו. כלומר ללכת שם להתפלל בו ונגדו כמו שבאר שלמה עליו השלום (מ"א ח דה"ב ו):

השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ה

מה שדרשו בספרי (עקב) ולעבדו זה התלמוד ד"א זו תפלה אסמכתא היא או לומר שמכלל העבודה שנלמוד תורה ושנתפלל אליו בעת הצרות ותהיינה עינינו ולבנו אליו לבדו כעיני עבדים אל יד אדוניהם. וזה כענין שכתוב (בהעלותך י) וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני י"י אלהיכם

והיא מצוה על כל צרה וצרה שתבא על הצבור לצעוק לפניו בתפלה ובתרועה והוא הענין שבאר שלמה ע"ה כמו שכתוב (מ"א ח דה"ב ו) בהעצר השמים ולא יהיה מטר וכתוב רעב כי יהיה דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעו איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה.

רמב"ם הלכות מלכים פרק ז הלכה טו

מי האיש הירא ורך הלבב ב כמשמעו, שאין בלבו כח לעמוד בקשרי המלחמה, ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונם מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה.